

Utskrift fra møteprotokoll

Møte i: Styret i Salten Regionråd

Dato: Møte 29. januar 2021

Sak: Styre-sak 10/21

Brannfaglig uttalelse vedrørende bruk av utrangerte nødraketter på nyttårsaften

---

Enstemmig vedtak:

Salten Regionråd slutter seg til uttalelsen fra brannsjefene i Nordland vedrørende bruk av utrangerte nødraketter som fyrverkeri på nyttårsaften.

Brannsjefene i Nordland har 28. januar 2021 adressert følgende uttalelse til Justis- og beredskapsdepartementet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Sjøfartsdirektoratet, Regionrådene og Nordland fylkeskommune:

Brannfaglig uttalelse:

Utrangerte nødraketter benyttes som fyrverkeri på nyttårsaften

Ulovlig bruk av nødraketter på nyttårsaften er fortsatt et problem i flere kystkommuner. Etter siste nyttårsfeiring ser vi skadevirkningene etter pyrotekniske effekter. I tillegg til skadevirkninger fra ordinært fyrverkeri registrerer man nok en gang ødeleggelsene ved ulovlig bruk av nødraketter. Disse skadene koster samfunnet store summer hvert år og bør være helt nødvendige kostnader for både privatpersoner, bedrifter og forsikringsselskap.

Nødraketter er ekstremt brannfarlige og vil utgjøre en stor sikkerhetsrisiko både i bebygde strøk og i tørt terreng. Mange av de utrangerte rakettene som sendes opp har defekte fallskjerner og lander dermed fortere enn tiltenkt. De fleste brannvesene langs kysten har i mange år måtte rykke ut til både bygningsbranner og gressbranner forårsaket av nødraketter på nyttårsaften. Nødrakettene har med andre ord påført samfunnet betydelige utgifter. For vår del anses denne risikoen som svært uakseptabel. Selv om temaet er brakt på bane tidligere er det fortsatt like aktuelt. Årsaken til dette er at det tilsynelatende fortsatt hersker en villfarelse blant båteiere og andre at det er lov å sende opp utrangerte nødraketter på nyttårsaften. Dette til tross for at både brannvernmyndigheter, sjøfartsmyndigheter og hovedredningssentralen har advart mot dette.

Det argumenteres fra enkelte at det er god trening for fiskere/mannskap å skyte opp utrangerte nødraketter på nyttårsaften. At fiskere og andre trenger å øve på sikkerhetsprosedyrer og utstyr er det ikke tvil om. Det kan faktisk utgjøre forskjellen mellom liv og død at en fisker er i stand til å utføre de riktige grepene i en nødsituasjon. Men at nyttårsaften er det riktige tidspunktet for øving med utrangert nødutstyr er kanskje mer tvilsomt. Slik trening bør foregå i tilrettelagte rammer hvor man ikke rammer uskyldig tredjepart eller påfører samfunnet ekstra utgifter i form av unødvendig utkalling av beredskapsressurser. Utrangert utstyr bør selvfølgelig leveres tilbake til forhandler ved fornying av nødraketter og bluss.

Fiskere og annet maritimt personell gjennomgår grundige sikkerhetsopplæringer for å ivareta egen sikkerhet på sjøen. Bruk av nødraketter og nødbluss inngår som en naturlig del av denne opplæringen. Spørsmålet er om deltagerne på sikkerhetskursene også blir satt i stand til å vurdere sikkerheten for de som uskyldig rammes av utrangerte nødraketter som forårsaker branner og skader på nyttårsaften?

Ulovlig bruk av nødraketter er i utgangspunktet en politisak. Politiet alene vil ikke klare å få bukt med dette og man bør derfor få til en holdningsendring hos brukerne. I tillegg må berørte Brannsjefene i Nordland myndigheter se om regelverket rundt disse problemstillingene er hensiktsmessig. Etter vår vurdering er det et klart behov for endringer i både holdninger og regelverk. Det synes som det er uklare ansvarsforhold mellom sentrale fagmyndigheter. Både Direktoratet for samfunnssikkerhet (DSB) og Sjøfartsdirektoratet har ansvar for pyroteknisk nødutstyr. Henvender man seg til disse direktoratene gis det ingen entydige svar om hvilket regelverk som gjelder for denne type utstyr, eller hvem som har ansvar for oppfølging. Ut fra våre erfaringer vil det være grunnlag for å spørre om det føres tilstrekkelig tilsyn fra myndighetene for salg og bruk av dette utstyret?

Brannsjefene i Nordland anmoder sentrale myndigheter om å se nærmere på tiltak som kan bedre sikkerheten til uskyldig tredjepart. Fra vårt ståsted synes det å være behov for en bedre koordinering mellom Sjøfartsdirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap rundt disse spørsmålene.

Brannsjefene i Nordland foreslår følgende tiltak:

- Bedre koordineringen mellom DSB og Sjøfartsdirektoratet vedrørende myndighetsutøvelse for kontroll, salg og bruk av pyroteknisk nødutstyr.
- Salg av nødraketter bør underlegges strengere kontroll slik at uautorisert bruk unngås. Nødraketter og pyroteknisk nødeffekter bør ikke omsettes til andre enn de som kan dokumentere behovet for det. Utsalgssteder for pyroteknisk nødeffekter bør inneha salgstillatelse fra myndighetene på lik linje med utsalgssteder for fyrverkeri. Det bør undersøkes hvorvidt maritimt nødutstyr av denne type kan likestilles med annen pyroteknisk vare og at man får en harmonisering av regelverket. Det er betenkelig at nødraketter, håndbluss og lignende i dag kan bestilles gjennom flere norske nettbutikker uten nærmere begrunnelse.
- Det bør vurderes hvorvidt man skal opprette en panteordning hvor båtøiere/redere må kunne dokumentere at utrangert utstyr blir destruert når det er utgått på dato. Det må tilrettelegges bedre for destruksjonsordninger hvor utgått utstyr kan innleveres. Kontrollene kan tillegges allerede innførte ordninger for skipskontroll i regi av sjøfartsmyndighetene.
- Det bør vurderes hvorvidt regelverket for opplæring av maritimt personell og sikkerhetsopplæringen for fiskere må endres. Når man ser den utstrakte bruken av utrangerte nødraketter er det ting som tyder på at opplæringen ikke er tilstrekkelig på dette feltet. Opplæringen må ha som delmål å kunne sette maritimt personell og fiskere i stand til å vurdere risikoen for omgivelsene som rammes av bruk av uautorisert bruk av nødutstyr. Det må fremkomme hva som er den enkeltes ansvar og hva som er konsekvenser ved ulovlig bruk.
- Ved repetisjonskurs for maritimt personell og fiskere må det innføres obligatorisk betjening av øvingsraketter. Det bør også vurderes å arrangere lokale øvinger i samarbeid med lokalt brannvesen. Dette for å sikre nødvendig kjennskap til virkemåte og betjening.